

Tantárgy neve	Antropogén tájformálás
Tantárgy kódja	<i>FDM1821 és L</i>
Kreditpont	2
Összóraszám (elm.+gyak.)	1+0
Ellenőrzés módja	Kollokvium: ppt beszámoló <i>szóban</i> és az antropogén formaképzés tipizálása <i>írásban</i> 1. Egy esettanulmányt feldolgozó ppt beszámoló elkészítése és előadása a témából (a házi dolgozati követelményeknek megfelelően, azaz hivatkozva és irodalomjegyzékkel): <i>a, egy tájrészlet antropogén tájformálásának jellemzői vagy b, egy antropogén tájformáló tényező (történeti) földrajzi jellemzése egy adott mintaterületen</i> 2. Az emberi tevékenységek nyomán kialakult 5 antropogén geomorfológiai forma besorolása a megfelelő típusba és hozzá egy példatáj megnevezése. A feladat megoldása nem lehet 0 pont!! <i>A kollokvium jegy a két részjegy átlaga.</i>
Az ellenőrzés formája	<i>A bemutató előírásai:</i> az Intézet honlapján készített útmutató alapján, legalább három szakirodalom felhasználásával, irodalomjegyzékkel, szövegek közötti hivatkozásokkal, önálló fogalmazásban. <i>Másolt szövegrészeket tartalmazó vagy szövegek közötti hivatkozások nélküli bemutató nem felel meg.</i> <i>forma:</i> minimum 10 dia; Az adott táj földrajzi helyzete és a tájföldrajzi tényezőkben bekövetkezett antropogén tájformáló változások (földtan képződmények, domborzat, felszínalak, éghajlat, vízrajz, talaj, növényzet, tájhasználat) önálló diákon történő bemutatása , térképekkel, fotókkal és a fontosabb jellemzők szöveges leírásával, példaterületekkel. Szakirodalom: <i>lábjegyzet és irodalomjegyzék</i>
Az ellenőrzés ideje	Beszámoló előadása a vizsgaidőszakban megadott vizsganapokon: Első vizsga: 2014. január 10. 12:00-16:00
Ellenőrzés anyaga	Az előadás anyaga és a kötelező irodalom
Javítás	A TVSz szerint maximum két alkalommal, egyszerre javítható a vizsga (a bemutató is).

Félévi tematika

1. Az antropogén tájformálás tudományrendszeri helye, kapcsolatai.
2. Az antropogén geomorfológia tárgya és rendszere
3. Az energiahordozók bányászatának tájformáló és geomorfológiai problémái
4. Az építőipari és egyéb nyersanyagok bányászatának tájformáló és geomorfológiai problémái
5. A települések és a tájátalakítás kapcsolata
6. A közlekedés és az ipar tájformáló és antropogén geomorfológiai sajátosságai
7. A szántóföldi művelés és a kertgazdálkodás tájformálása és geomorfológiai vonatkozásai
8. A legelő és gyepterületek tájformáló hatása és antropogén geomorfológiai problémái
9. Az erdőirtás táji és geomorfológiai hatásai
10. A vízgazdálkodás tájformáló és antropogén geomorfológiai vonatkozásai
11. A hadászat és a honvédelem táji és antropogén geomorfológiai emlékei
12. Egyéb antropogén geomorfológiai és táji problémák: turizmus, sport
13. Antropogén folyamatok táji és geomorfológiai hatásai szélsőséges természeti környezetekben
14. Az ember felszínformáló tevékenységének kvalitatív és kvantitatív értékelése

Kollokviumi tételsor

1. Az antropogén tájformálás tudományrendszeri helye, kapcsolatai

2. Az antropogén geomorfológia tárgya és rendszere
3. Az energiahordozók bányászatának tájformáló és geomorfológiai problémái
4. Az építőipari és egyéb nyersanyagok bányászatának tájformáló és geomorfológiai problémái
5. A települések tájformáló és antropogén geomorfológiai sajátosságai
6. A közlekedési pályák és ipari objektumok okozta táji és geomorfológiai problémák az újkorig
7. A közlekedési okozta táji és geomorfológiai problémák az újkorban
8. Az újkori iparfejlesztés táji és geomorfológiai hatásai
9. A folyószabályozások és az árvízvédelem tájformáló és antropogén geomorfológiai vonatkozásai
10. A partformálás tájformáló és antropogén geomorfológiai vonatkozásai
11. A szántóföldi művelés és a kertgazdálkodás tájformálása és geomorfológiai vonatkozásai
12. A legelő és gyepterületek tájformáló hatása és antropogén geomorfológiai problémái
13. A mezőgazdaságilag hasznosított lejtős területek táji és antropogén geomorfológiai problémái, különös tekintettel a teraszos művelésre
14. Az erdőirtás táji és geomorfológiai hatásai
15. A hadászati objektumok táji és antropogén geomorfológiai emlékei az újkori erődítésekig
16. A XX. századi háborúk tájformáló hatásai
17. Egyéb antropogén geomorfológiai és táji problémák: turizmus, sport
18. Antropogén folyamatok táji és geomorfológiai hatásainak áttekintése szélsőséges természeti környezetekben
19. Az antropogén felszínformáló folyamatok nagyságrendje, társadalmi-gazdasági tényezői
20. Az ember felszínformáló tevékenységének történeti áttekintése, kvalitatív és kvantitatív értékelése

Kötelező irodalom:

Borsy Z. szerk. 1993. Általános természetföldrajz. – Budapest : Nemzeti Tankönyvkiadó. – p. 500-518. (A társadalom hatása a földfelszínre).

Dávid L. – Szabó J. szerk. 2006. Fejezetek az antropogén geomorfológiából. – Debrecen : Kossuth Egyetemi Kiadó – 318 p.

Ajánlott irodalom:

Szabó J. - Dávid L. - Lóczy D. 2010. Anthropogenic geomorphology. – Springer. – 250 p.

Erdősi F. 1987. A társadalom hatása a felszínre, a vizekre és az éghajlatra a Mecsek tágabb környezetében. – Budapest : Akadémiai Kiadó. – 228 p.

Nir, D. 1981. Man, a geomorphological agent. – Keter Publishing House, Israel; D. Reidel Publishing Co., Holland. – Fordította: Rózsa P. Debrecen : KLTE, 1993. – 256 p. – Kézirat

Törzsanyag / A kollokviumi jegy megadásának minimumkövetelményei:

- ☞ A jelölt képes legyen az antropogén tájformálás folyamatainak rendszerezésére: a beavatkozás típusa, a forma típusa és a beavatkozás jellege alapján.
- ☞ Tudja jellemezni az egyes emberi tevékenységek tájformáló következményeit, tudjon különbséget tenni tájformálás és környezetszennyezés között.
- ☞ Ismerje fel egy tájban az antropogén táji folyamatok típusait, azok formai jellegzetességeit.
- ☞ Tudja jellemezni egy antropogén tájformáló tényező időbeli átalakulásának folyamatát.
- ☞ Képes legyen önállóan egy tájrészlet antropogén formakincsének és átalakulásának időbeli és térbeli jellemzésére.